

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

HOME SCIENCE

A

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

MAR - 17223

(To be filled by the Candidate)

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 28

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)

(B)

(C)

(D)
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यासाठी महत्वाच्या सूचना

- परीक्षार्थीनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठवरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठवर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटांतच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)

(B)

(C)

(D)
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेत दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

MAR - 17223/II—A

Home Science

Paper II

गृह विज्ञान

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Transfats are not present in : (A) Milk and milk products (B) Margarine (C) Meat and meat products (D) Egg	1. खालीलपैकी कशात ट्रान्सफॅट नसते ? (A) दूध आणि दुधाचे पदार्थ (B) मार्गारिन (C) मांस आणि मांसांचे पदार्थ (D) अंडे
2. Which of the following is an outcome of oxidative degradation of dietary fats ? (A) Denaturation (B) Rancidity (C) Methylation (D) Dehydration	2. आहारातील चरबीचे ऑक्सिडेटिव्ह डिग्रेडेशन झाल्याचा परिणाम म्हणून खालीलपैकी काय दिसून येते ? (A) डिनेचरेशन (B) खवटपणा (C) मिथायलेशन (D) डिहायड्रेशन
3. Hedonic scale is used in : (A) Microbial analysis of foods (B) Assessment of protein quality (C) Organoleptic evaluation of foods (D) Chromatographic techniques	3. हेडोनिक स्केल खालीलसाठी वापरली जाते : (A) अन्नाचे सूक्ष्मजीवीय पृथक्करण (B) प्रथिनांच्या दर्जाचे मूल्यांकन (C) पदार्थांचे ऑर्गेनोलिप्टिक मूल्यांकन (D) क्रोमॅटोग्रॅफिक तंत्र

4. Chemical used for artificial ripening of fruits : (A) Sodium Benzoate (B) Calcium carbide (C) Potassium metabisulphite (D) Sodium bicarbonate 5. Resistant starch is present in : (A) Maida (B) Raw Banana (C) Corn Starch (D) Grapes 6. Emulsifying agent produced by the liver and stored in the gall bladder aids in fat digestion and absorption : (A) Amino acid (B) Bile (C) Cholesterol (D) Mucus 7. Example of an essential fatty acid : (A) Stearic acid (B) Butyric acid (C) Palmitic acid (D) Linoleic acid 8. Argemone is a common adulterant in : (A) Asafoetida (B) Turmeric (C) Oil (D) Butter	4. फळांना कृत्रिमपणे पिकवण्यासाठी वापरले जाणारे रसायन म्हणजे : (A) सोडियम बेन्झोएट (B) कॉल्शियम कार्बाइड (C) पोटॅशियम मेटाबायसल्फाईट (D) सोडियम बायकार्बोनेट 5. रेझिस्टंट स्टार्च हे खालीलमध्ये उपलब्ध असते : (A) मैदा (B) कच्चे केळं (C) कॉर्न स्टार्च (D) द्राक्षं 6. खालीलपैकी कोणते इमल्सीफाईंग एजंट स्निग्धाच्या पचनाकरिता आणि शोषणाकरिता यकृताद्वारे निर्माण होते आणि पित्ताशयात साठवले जाते ? (A) नत्राम्ल (B) बाईल (C) कोलेस्टेरॉल (D) म्यूकस 7. खालीलपैकी कोणते आवश्यक स्निग्धाम्लं आहे ? (A) स्टिअरिक ॲसिड (B) ब्युटिरिक ॲसिड (C) पामिटिक ॲसिड (D) लिनोलिक ॲसिड 8. आर्जिमोन हा खालील कशामध्ये सामान्यपणे भेसळ करणारा घटक म्हणून वापरला जातो ? (A) हिंग (B) हळद (C) तेल (D) लोणी

9. Which of the following includes only a set number of courses for a fixed price ? (A) Static menu (B) Luncheon menu (C) Lounge menu (D) Table d'hôte menu	9. खालीलपैकी कोणत्या मेनूमध्ये ठराविक संख्येमध्ये कोर्सेस् निश्चित किंमतीला दिले जातात ? (A) स्टॅटिक मेनू (B) लंचन मेनू (C) लाउंज मेनू (D) ताब्ले द् होत मेनू
10. in fenugreek seeds have hypoglycemic effect. (A) Bromelain (B) Curcumin (C) Trigonelline (D) Tannins	10. मेथीच्या दाण्यांमधील रक्तातील साखरेची पातळी कमी करण्यावर परिणाम करते. (A) ब्रोमेलिन (B) करक्युमिन (C) ट्रिगोनेलिन (D) टॅनिन
11. Which of the following has the highest glycemic index ? (A) Cucumber (B) Bread (C) Icecream (D) Watermelon	11. खालीलपैकी कशाचा ग्लायसेमिक इंडेक्स सर्वाधिक असतो ? (A) काकडी (B) ब्रेड (C) आईसक्रीम (D) कलिंगड
12. One of the following is an Anti-neuritic factor : (A) Thiamine (B) Riboflavin (C) Niacin (D) Vitamin A	12. खालीलपैकी एक अँटीन्युरिटिक घटक आहे : (A) थायामिन (B) रायबोफ्लेविन (C) नियासिन (D) 'अ' जीवनसत्त्व

13. Bone Mineral Density (BMD) can be measured using : (A) Harpenden's callipers (B) Doubly labelled water technique (C) DEXA (D) Ultrasonography 14. Oxytocin is responsible for : (A) diuresis (B) release of milk from alveolus (C) milk production (D) breast development during pregnancy 15. Fasting blood glucose level in a healthy person should be : (A) 40–60 mg/dl (B) 80–100 mg/dl (C) 110–125 mg/dl (D) 130–150 mg/dl 16. Food Balance Sheet method is employed when information regarding the availability of food is needed at : (A) Individual level (B) National level (C) Global level (D) Institutional level	13. हाडांमधील क्षारांची घनता (बी.एम.डी.) खालीलपैकी कशाने मोजली जाते ? (A) हारपेंडन कॉलिपर (B) डबली लेबल्ड वॉटर टेक्निक (C) डीईएक्सए (D) अल्ट्रासोनोग्राफी 14. ऑक्सिटोसिन खालीलसाठी जबाबदार असते : (A) डाययुरेसिस (B) ऑल्व्हिओलस मधून दुधाचे स्रवणे (C) दुग्धनिर्मिती (D) गरोदरपणात स्तनांची वाढ 15. निरोगी व्यक्तीच्या उपाशी पोटची रक्तातील साखर किती असली पाहिजे ? (A) 40–60 मिग्रॅ/डेसि.लि. (B) 80–100 मिग्रॅ/डेसि.लि. (C) 110–125 मिग्रॅ/डेसि.लि. (D) 130–150 मिग्रॅ/डेसि.लि. 16. अन्नाच्या उपलब्धतेविषयी माहिती गोळा करण्याकरिता खालीलपैकी कशासाठी फूड बॅलेन्सशीट पद्धत वापरली जाते ? (A) वैयक्तिक पातळी (B) राष्ट्रीय पातळी (C) जागतिक पातळी (D) संस्था पातळी

<p>17. Sugar alcohols are :
 (A) Cariogenic
 (B) Artificial sweeteners
 (C) Low calorie sweeteners
 (D) Zero calorie sweeteners</p> <p>18. SABLA is a program to improve iron status of :
 (A) Pregnant women
 (B) School children
 (C) Adolescent girls
 (D) Women of reproductive age</p> <p>19. Textile materials that melt and flow when heated to high temperatures are :
 (A) Hygroscopic
 (B) Thermoplastic
 (C) Non-thermoplastic
 (D) Spun</p> <p>20. Weighting is a process in the manufacture of :
 (A) Cotton
 (B) Wool
 (C) Silk
 (D) Asbestos</p> <p>21. Bonded fabrics are made by :
 (A) Laminating
 (B) Felting
 (C) Looping
 (D) Weaving</p> | <p>17. शुगर अल्कोहोल खालीलपैकी काय आहेत ?
 (A) केरियोजेनिक
 (B) आर्टिफिशिअल स्विटनर्स
 (C) लो कॅलरी स्विटनर्स
 (D) झीरो कॅलरी स्विटनर्स</p> <p>18. सबला हा कार्यक्रम खालीलपैकी कोणचा लोहाचा दर्जा सुधारण्यासाठी राबविला जातो ?
 (A) गरोदर महिला
 (B) शालेय मुले
 (C) कुमारवयीन मुली
 (D) प्रजननक्षम वयातील स्त्रिया</p> <p>19. जास्त उष्णतेला तापविल्यास जे टेक्सटाइल मटेरियल प्रवाही होते व वितळते ते असते :
 (A) हायग्रोस्कोपीक
 (B) थर्मोप्लास्टीक
 (C) नॉन-थर्मोप्लास्टीक
 (D) स्पन</p> <p>20. वजन वाढविण्याची प्रक्रिया खालील तंतूच्या निर्मातीत केली जाते :
 (A) सूती
 (B) ऊनी
 (C) रेशमी
 (D) अॅस्बेस्टॉस</p> <p>21. बाँडेड कापडं या प्रक्रियेने बनविली जातात :
 (A) लॅमिनेटींग
 (B) फेल्टींग
 (C) लूपिंग
 (D) विणणे</p> |
|--|---|

22. Which of the following is a preparatory process for dyeing and printing cotton fabrics ? (A) Desizing (B) Antistatic (C) Flameproof (D) Sanforization	22. सुती कापडावर रंगणी व छपाई करण्यापूर्वी खालीलपैकी कोणती प्रक्रिया केली जाते ? (A) डीसायजिंग (B) अँटीस्टॅटिक (C) फ्लेमप्रूफ (D) सॅनफोरायझेशन
23. A method of printing both sides of fabric at the same time is : (A) Resist printing (B) Ikat printing (C) Digital printing (D) Duplex printing	23. कापडावर दोन्ही बाजूने एकाच वेळी छपाई करण्याची पद्धती म्हणजे : (A) रेझीस्ट छपाई (B) इकत छपाई (C) डीजीटल छपाई (D) डूप्लेक्स छपाई
24. is a phulkari worn by bride at the time of marriage ceremony. (A) Tilpatra (B) Saloo (C) Suber (D) Nilak	24. ही फूलकारी नववधू लग्न प्रसंगात घालतात. (A) तिलपत्रा (B) सालू (C) सूबेर (D) निलक
25. sample is representative of the entire population. (A) Random (B) Purposive (C) Strategic (D) Bias	25. हा नमुना म्हणजे संपूर्ण लोकसंख्येचे प्रतिनिधीत्व होय. (A) रॅनडम (B) परपद्दीव्ह (C) स्ट्रॅटेजिक (D) बायस

26. is a natural dye.

- (A) Naphthol
- (B) Acid
- (C) Indigo
- (D) Reactive

27. Safety masks containing are commonly used against air pollution.

- (A) Filament yarns
- (B) Activated tencel particles
- (C) Activated carbon particles
- (D) Spandex filament

28. is the one of the figure type.

- (A) Hourglass
- (B) Obese
- (C) Short
- (D) Tall

29. Ball point machine needles are used for stitching :

- (A) Knitted fabrics
- (B) Woven fabrics
- (C) Non-woven
- (D) Matting

30. Horizontal lines in a garment should be preferred by :

- (A) Short and obese person
- (B) Thin person
- (C) Tall person
- (D) Tall and obese person

26. हा नैसर्गिक रंग होय.

- (A) नॅफ्थॉल
- (B) अॅसीड
- (C) इंडीगो
- (D) रिअॅक्टिव्ह

27. हवा-प्रदूषण विरोधक म्हणून वापरले जाणाऱ्या सुरक्षिततेच्या मास्कमध्ये असतात.

- (A) फिलामेंट धागे
- (B) अॅक्टिव्हेटेड टेनसेल कण
- (C) अॅक्टिव्हेटेड कार्बन कण
- (D) स्पॅण्डेक्स फिलामेंट

28. हा एक फिगरचा प्रकार होय.

- (A) अवग्लास
- (B) लठ्ठ
- (C) बुटका
- (D) उंच

29. बॉल पॉइंट मशीन सुया ह्या कापडाकरिता वापरतात :

- (A) निटेड कापड
- (B) विणलेले कापड
- (C) न विणलेले कापड
- (D) मॅटींग

30. आडव्या रेषा असलेले कपडे अशा व्यक्तीने निवडावे :

- (A) बुटक्या व लठ्ठ व्यक्ती
- (B) बारीक व्यक्ती
- (C) उंच व्यक्ती
- (D) उंच व लठ्ठ व्यक्ती

31. Short-lived fashions are called (A) Classic (B) Fad (C) Style (D) Trend 32. A neckline which is cut on bias and drops into Soft U-folds is : (A) Cowl (B) Dolman (C) Bertha (D) Flounce 33. Fabric used to strengthen or stiffen specific parts of a garment, such as collar and cuffs : (A) Lining (B) Interfacing (C) Binding (D) Interlacing 34. Fabric surface fault characterised by little balls of entangled fibers clinging to fabric surface is : (A) Abrasion (B) Ravelling (C) Pilling (D) Puckering	31. कमी काळापुरत्या अस्तित्व असलेल्या फॅशनला असे म्हणतात : (A) क्लासिक (B) फॅड (C) स्टाइल (D) ट्रेंड 32. गळ्याचा प्रकार जो तिरप्यात कापला जातो आणि मृदू यू-फोल्डस तयार होतात त्याला असे म्हणतात : (A) काऊल (B) डॉलमन (C) बर्था (D) फ्लाऊन्स 33. कॉलर व कफ यासारख्या कपड्यातील मुख्यत्वे: भाग मजबूत किंवा कडक करण्यासाठी हे कापड वापरले जाते : (A) लायनिंग (B) इंटरफेसिंग (C) बायडींग (D) इंटरलेसींग 34. कापडाच्या पृष्ठभागावर जेव्हा गुंतागुंत असलेल्या तंतूंचे गोळे चिकटलेले दिसून येतात तेव्हा त्या कापडाचा चुकीचा पृष्ठभाग म्हणजे : (A) ॲब्रेशन (B) रॅव्हलिंग (C) पिलिंग (D) पकरिंग

<p>35. Dry cleaning requires the use of
to dissolve oily soils and stains from
fabrics.</p> <p>(A) Detergent
(B) Soap
(C) Borax
(D) Organic solvents</p> <p>36. High twist yarns are used for :</p> <p>(A) Chiffon
(B) Georgette
(C) Satin
(D) Velvet</p> <p>37. The goals that are most stable and
are achieved slowly are called :</p> <p>(A) Long Term Goal
(B) Short Term Goal
(C) Mid Term Goal
(D) Intermediate Goal</p> <p>38. The supervision that emphasizes all
round development of the worker is
termed as :</p> <p>(A) Direction
(B) Instruction
(C) Guidance
(D) Regulation</p> | <p>35. कापडातील तेलकटपणा व डाग विरघळवण्यासाठी
शुष्क धुलाईमध्ये हे उपयोगात आणतात :</p> <p>(A) डीटर्जेंट
(B) साबण
(C) बोरॅक्स
(D) ऑर्गॅनिक सॉल्व्हेंट</p> <p>36. जास्त पिळाचे धागे कापडाकारिता हे वापरतात :</p> <p>(A) शिफॉन
(B) जॉर्जेट
(C) सॅटिन
(D) व्हेलव्हेट</p> <p>37. सर्वात स्थिर असणारी आणि हळूहळू साध्य केली
जाणारी उद्दिष्टे म्हणजे :</p> <p>(A) दीर्घकालिन उद्दिष्टे
(B) अल्पकालिन उद्दिष्टे
(C) मध्यकालिन उद्दिष्टे
(D) माध्यमिक उद्दिष्टे</p> <p>38. असे पर्यवेक्षण की ज्यामध्ये कार्य करणाऱ्या
व्यक्तीच्या सर्वांगीण विकासाला प्राधान्य दिले
जाते त्याला खालीलपैकी काय संबोधन केले
जाते ?</p> <p>(A) डायरेक्शन
(B) इनस्ट्रक्शन
(C) गायडन्स
(D) रेग्युलेशन</p> |
|---|--|

39. In time management, work, rest and entertainment are examples of : (A) Work time (B) Employment time (C) Time cost (D) Balance of time 40. Deduction for premium paid for annuity plan of LIC or other insurer can be claimed under : (A) Section 80 C (B) Section 80 CCC (C) Section 80 CC (D) Section 80 CCD 41. The term Ergonomics was introduced by : (A) F.W. Taylor (B) W. Jastrzebowski (C) Lillian Gilbreth (D) H.E. Huxley 42. In Work Simplification Technique cyclograph records : (A) Walking (B) Running (C) Rhythmic stroke (D) Cycling	39. समय व्यवस्थापनामध्ये कार्य, विश्रांती आणि करमणूक ही खालीलपैकी कशाची उदाहरणे आहेत ? (A) वर्क टाईम (B) इम्प्लॉयमेंट टाईम (C) टाईम कॉस्ट (D) बॅलन्स ऑफ टाईम 40. एल आय सी किंवा इतर इनशुररसाठी वार्षिक प्रिमियम भरल्याच्या कपातीचा दावा खालीलपैकी कशामध्ये केला जातो ? (A) सेक्शन 80 सी (B) सेक्शन 80 सी सी सी (C) सेक्शन 80 सी सी (D) सेक्शन 80 सी सी डी 41. अरगॉनॉमिक्स या संज्ञेची ओळख खालीलपैकी कोणी करून दिली ? (A) एफ. डब्ल्यू. टेलर (B) डब्ल्यू. जस्ट्राझबाऊस्की (C) लिलियन गिलबर्ट (D) एच. इ. हस्कले 42. कार्य सरलीकरणाच्या तंत्रामध्ये सायक्लोग्राफ यात खालीलपैकी कशाची नोंद केली जाते ? (A) चालणे (B) पळणे (C) लयदार हालचाल (D) सायकल चालविणे

<p>43. Sugar loss in human body during work is known as :</p> <p>(A) Hyperglacemia
(B) Hypoglycemia
(C) High blood pressure
(D) Low blood pressure</p> <p>44. Anthropometry measures :</p> <p>(A) Skills
(B) Flexibility
(C) Strength
(D) Body size</p> <p>45. BIS stands for :</p> <p>(A) Bureau of Indian Standards
(B) Board of Indian Standards
(C) Bureau of Indian Statutes
(D) Board of Indian Statutes</p> <p>46. The standardization mark observed on the food items like jams, jellies, ketchups etc. is :</p> <p>(A) BIS
(B) Agmark
(C) FPO
(D) Ecomark</p> <p>47. The intensity of a colour can be changed by :</p> <p>(A) Adding white
(B) Adding black
(C) Adding green
(D) Increase in pigment concentration</p> | <p>43. कार्य करताना, मानवी शरीरामधील साखरेचे प्रमाण कमी होते, याला काय म्हटले जाते ?</p> <p>(A) हायपरग्लायसेमिया
(B) हायपोग्लायसेमिया
(C) उच्च रक्तदाब
(D) कमी रक्तदाब</p> <p>44. अँथ्रोपोमेट्री खालीलपैकी कशाचे मोजमाप करते ?</p> <p>(A) कौशल्ये
(B) लवचिकता
(C) ताकद
(D) शरीराचे आकारमान</p> <p>45. बी. आय. एस. चे पूर्ण रूप :</p> <p>(A) ब्युरो ऑफ इंडियन स्टँडर्डस्
(B) बोर्ड ऑफ इंडियन स्टँडर्डस्
(C) ब्युरो ऑफ इंडियन स्टँटुटस्
(D) बोर्ड ऑफ इंडियन स्टँटुटस्</p> <p>46. जॅमस्, जेलीज, केचप इत्यादींसारख्या अन्न-पादार्थांवर असलेले प्रमाणीकरणाचे चिन्ह म्हणजे :</p> <p>(A) बी. आय. एस.
(B) एग मार्क
(C) एफ पी ओ
(D) इको मार्क</p> <p>47. खालीलपैकी कशाने रंगकांती बदलता येते ?</p> <p>(A) पांढरा रंग मिसळून
(B) काळा रंग मिसळून
(C) करडा रंग मिसळून
(D) रंगद्रव्याचे प्रमाण वाढवून</p> |
|---|---|

48. Balance can be obtained by :

- (A) Repetition
- (B) Symmetry
- (C) Progression
- (D) Transitional lines

49. Which of the following is true about training ?

- (A) It is a longer duration exercise
- (B) It is not technical in nature
- (C) It is concerned with specific job skills
- (D) It is primarily for managers and executives

50. The factor that is overlooked by the family when building a house :

- (A) Material Specification
- (B) Choosing a suitable location
- (C) Obtaining architects services
- (D) Estimation of the cost

51. Money as a non-human resource can be in the form of :

- (A) Savings
- (B) Taxes
- (C) Assets
- (D) Property

48. खालीलपैकी कशाने तोल निर्माण करता येतो ?

- (A) पुनरावृत्ती
- (B) सममिती
- (C) प्रोग्रेशन
- (D) लयदार रेषा

49. प्रशिक्षणाच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (A) हे दीर्घ कालावधीसाठी असते
- (B) त्याचे स्वरूप तांत्रिक नसते
- (C) त्याचा संबंध कार्याच्या विशिष्ट कौशल्याशी असतो
- (D) हे प्रामुख्याने मॅनेजर्स आणि एक्झिक्युटिव्ह-साठी असते

50. घर बांधताना कुटुंब खालीलपैकी कोणत्या घटकाकडे दुर्लभ करते ?

- (A) साहित्याचे वैशिष्टीकरण
- (B) सुयोग्य स्थानाची निवड
- (C) आर्किटेक्टच्या सेवा उपलब्ध करून घेणे
- (D) किंमतीचा अंदाज घेणे

51. अमानवीय साधन म्हणून पैसा खालीलपैकी कोणत्या स्वरूपामध्ये उपलब्ध असतो ?

- (A) बचत
- (B) कर
- (C) संपत्ती
- (D) मालमत्ता

52. Human resources at our disposal include : (A) Goods (B) Schools (C) Money (D) Time 53. The light source that is used in wall washing and is least cost efficient to operate in : (A) LED (B) Halogen (C) Fluorescent (D) Incandescent 54. Which type of Bathroom sink is suitable for wheelchair users ? (A) Wall hung sink (B) Vessel sink (C) Pedestal sink (D) Undermount sink 55. When we describe certain developmental periods of time such as toddlerhood or early adulthood, these are : (A) Developmental stages (B) Developmental mile stones (C) Psychomotor development (D) Developmental skill attainment	52. आपल्याजवळ असलेल्या मानवीय साधनांमध्ये खालीलपैकी काय समाविष्ट असते ? (A) वस्तू (B) शाळा (C) पैसा (D) समय 53. वॉल वॉशिंगसाठी वापरला जाणारा प्रकाशाचा उगम जो वापरताना कमी प्रमाणात खर्च वाचविण्याच्या दृष्टीने प्रभावी असतो तो म्हणजे : (A) एल ई डी (B) हॅलोजन (C) फ्लोरोसंट (D) इनकॅंडिसन्ट 54. व्हीलचेअर वापरणाऱ्या व्यक्तीसाठी बाथरूममधील खालीलपैकी कोणते सिंक सुयोग्य असते ? (A) भिंतीवर लावलेले (B) व्हेसल सिंक (C) पेडेस्टल सिंक (D) अंडरमाऊंट सिंक 55. जेव्हा आम्ही बाल्यत्वाच्या किंवा प्रौढत्वाच्या सुरुवातीच्या काळात विशिष्ट विकासाच्या कालावधीचे वर्णन करतो ते असे की : (A) विकासात्मक टप्पा (B) विकासात्मक पायरी (C) सायकोमोटर डेव्हलपमेंट (D) विकासात्मक कौशल प्राप्ती

<p>56. Fixation of ovum to the uterine wall is known as :</p> <p>(A) Menopause
(B) Conception
(C) Menarche
(D) Implantation</p> <p>57. Personal fable :</p> <p>(A) Tendency to think of themselves in heroic terms
(B) Creating imaginary audience
(C) Tendency to exaggerate
(D) A system of rules and all morality</p> <p>58. Flynn effect is :</p> <p>(A) Steady decrease of IQ from one generation to next
(B) Negative effect of intellectual development
(C) Steady increase of IQ from one generation to next
(D) Plateau in intellectual development</p> <p>59. Which of the following best describes Freuds psychoanalytical theory ?</p> <p>(A) He is best known for identifying levels of needs
(B) States three level of consciousness with an iceberg
(C) He outlined how cognition or thinking abilities develop as result of interactions
(D) He identified eight stages each of which posed a crisis to be resolved</p> | <p>56. गर्भाशयाच्या अस्तरावर बिंजाडाचे निर्धारण याला असे म्हणतात.</p> <p>(A) रजोनिवृत्ती
(B) संकल्पना
(C) पहिल्यांदा मासिक पाळी येणे
(D) रोपण करणे</p> <p>57. वैयक्तिक कल्पित कथा :</p> <p>(A) स्वतःची विचार करण्याची प्रवृत्ती हीरोप्रमाणे ठेवतात
(B) काल्पनिक प्रेक्षक तयार करणे
(C) लांब लचक करून सांगणे
(D) नियम आणि सर्व नैतिकता प्रणाली</p> <p>58. फ्लायन परिणाम असे आहे.</p> <p>(A) एका पिढीकडून दुसऱ्या पिढीकडे आयक्यू स्थिरता कमी होते
(B) बौद्धिक विकासाचा नकारात्मक प्रभाव
(C) एका पिढीकडून दुसऱ्या पिढीकडे आयक्यू स्थिरता वाढत जाते
(D) बौद्धिक विकास समान पातळीवर स्थिर राहतो</p> <p>59. पुढीलपैकी फ्रॉयड्स सायकोॲनालिटिकल सिद्धांतांचे सर्वोत्तम वर्णन करते :</p> <p>(A) गरजांची पातळी ओळखण्यासाठी तो सर्वोत्तम ओळखला जातो
(B) बर्फबारी असलेल्या तीन स्तरांची सारखी चेतना सांगते
(C) परस्परसंवादाच्या परिणामस्वरूप संज्ञेचे किंवा विचार करण्याची क्षमता कशी विकसित होते याचे त्याने वर्णन केले
(D) त्याने आठ टप्प्यांचा समावेश केला आहे ज्यामध्ये प्रत्येक टप्प्याचे संकटाचे निराकरण केले आहे</p> |
|---|---|

60. What is meant by term curriculum ? (A) The subject of study offered by an educational institution (B) Theory and practical courses to be completed to qualify a level of education (C) Organised whole of learning and other experiences provided by educational institution, to realize self-goals (D) The prescribed syllabi in various subjects, plus practical course and project/dessertation 61. Tendencies of adolescence which are prominently reoccurring referred as second adolescence comes at : (A) Adolescence stage (B) Adulthood stage (C) Old old stage (D) Preschool stage 62. Genetic disorder that lead to dramatically accelerated aging (premature) are : (A) Werner syndrome and progeria (B) Lamin A Gene (C) WRN Gene (D) Contaminated Gene	60. अभ्यासक्रम संज्ञेचा अर्थ हे आहे : (A) शैक्षणिक संस्थेने राबविलेला अभ्यासाचा विषय (B) शिक्षणाच्या पायरीची पात्रता पूर्ण करण्यासाठी सिद्धांत आणि प्रात्यक्षिक करणे (C) शैक्षणिक संस्थेद्वारे शिक्षण आणि इतर अनुभव दिले जातात त्याद्वारे ध्येय ठरविले समजते (D) विविध विषयांसह, अभ्यासपूर्ण अभ्यासक्रम आणि प्रकल्प/सादरीकरण यांचा समावेश असतो 61. किशोरवयीन मुलांची प्रवृत्ती जी प्रामुख्याने आढळते ते दुसऱ्या पौगंडावस्थेच्या रूपात दाखवले जाते या अवस्थेत : (A) पौगंडावस्था (B) प्रौढावस्था (C) वृद्ध वृद्धा अवस्था (D) पूर्व प्राथमिक अवस्था 62. आनुवंशिक विकृती की ज्यामुळे नाटकीयरित्या लवकर वृद्धत्व (Premature) हे आहे. (A) व्हॅर्नर सिन्ड्रोम आणि प्रोजेरिया (B) लॅमेन ए जीन (C) डब्ल्यू आर एन जीन (D) कन्टॅमिनेटेड जीन

63. Gradual decrease in regular activities during elderly period is scientifically studied in : (A) Wear and Tear theory (B) Activities theory (C) Engagement theory (D) Disengagement theory 64. Food Jag describes : (A) Food capacity (B) Food preferences (C) Preference for one particular food (D) Food habits 65. What according to Belenky is the first phase of “Women’s ways of knowing’ ? (A) Silence (B) Received knowledge (C) Subjective knowledge (D) Procedural knowledge 66. How is glass ceiling usually presented to women ? (A) Women in higher position have larger income gap with men then do the women in lower position (B) Women see large income gap with men regardless of their career level (C) Women find income gap than man irrespective of their position (D) Women finds income gap approximately the same as men in almost every career field	63. वृद्ध कालावधीत नियमित क्रियाकलांपामध्ये नियमित घट यामुळे झाली आहे. (A) वीयर आणी टिअर सिद्धांत (B) कृती सिद्धांत (C) व्यस्तता सिद्धांत (D) अव्यस्तता सिद्धांत 64. फुड जॅग दर्शविते : (A) फुड कॅपॅसिटी (B) फुड प्रिफरन्सेस (C) विशिष्ट अन्नासाठी प्राधान्य देणे (D) अन्न सवयी (फुड हॅबीट) 65. बेलेन्कीनुसार हे जाणून घेण्याच्या “महिला पद्धतीचे” प्रथम चरण आहे. (A) शांतता (B) ज्ञान ग्रहण (C) विषयगत ज्ञान (D) प्रक्रियात्मक ज्ञान 66. सामान्यतः स्त्रियांना ग्लास सिंलींग दर्शविले जाते. (A) उच्च पदस्थ असलेल्या स्त्रियांमध्ये पुरुषांबरोबर मोठ्या उत्पन्नाचा फरक असतो आणि स्त्रियां कमी स्थानात असतात (B) महिलांना त्यांच्या करिअरच्या पातळीवर लक्ष न घेता पुरुषांबरोबर मोठ्या उत्पन्नाचा फरक दिसतो (C) महिलांना त्यांचे पद विचारात न घेता, पुरुषांवरील उत्पन्नाचे अंतर कमी करतात (D) महिलांना जवळजवळ प्रत्येक करिअर क्षेत्रात पुरुषांप्रमाणे समान उत्पन्न मिळते

67. One advantage of nuclear family has over the extended family :
- (A) Size
(B) Members support each other financially
(C) There is a bread winner
(D) Emotional support
68. Which of the following is not the nature of Patriarchal structure ?
- (A) Patriarchy generally leads to patriliney
(B) Patriarchy generally leads to Patrilocality
(C) Patriarchy is also internalized by the community
(D) Women too ingest the Patriarchal values
69. From the below given options one human rights instrument is not applicable to the family :
- (A) The UN declaration of Human Rights (1948)
(B) The UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (1979)
(C) The UN Convention of the Rights of the Child (1989)
(D) The International Convention on Civil and Political Rights

67. विस्तारित कुटुंबापेक्षा विभक्त कुटुंबाचा एक फायदा :
- (A) आकार
(B) सदस्य आर्थिकरित्या एकमेकांना मदत करतात
(C) एक कमवतो व्यक्ती असतो
(D) भावनिक सहकार्य
68. पुढीलपैकी कोणती गोष्ट पितृसत्तात्मक संरचना नाही ?
- (A) पितृसत्ताक सामान्यतः पुरुषत्वता दर्शवितो
(B) पितृसत्ताक सामान्यतः वडिलांच्या घरांकडून येते
(C) पितृसत्ताक समाजाद्वारे अंतर्भूत आहे
(D) स्त्रियांदेखील पितृसत्ताक मूल्यांमध्ये गुरफटतात
69. खालीलपैकी कोणते मानवी अधिकाराची साधने कुटुंबाला लागू पडत नाही ?
- (A) यु.एन. मानवी अधिकार घोषणा (1948)
(B) महिलां वरील सर्व प्रकारचे भेदभाव दूर करणारे संयुक्तराष्ट्रांचे अधिवेशन (1979)
(C) मुलांचे अधिकाराबाबतचे संयुक्तराष्ट्रांचे अधिवेशन (1989)
(D) नागरिक आणि राजकीय हक्कांवर आंतरराष्ट्रीय अधिवेशन

70. If brain death occurs, a person still remains alive in this condition because :

- (A) autoplusia stimulates the autonomic processes
- (B) Neuroplasia stimulates the autonomic processes
- (C) the autonomic processes are governed by the brain stem
- (D) the autonomic processes are governed by the cortex

71. A socially recognised, stable and enduring union between two adults that publically acknowledge their rights and obligation and forms a new alliance between kin-group is called :

- (A) Extended family
- (B) Marriage
- (C) Household
- (D) Family

72. When is the Human Rights Day observed ?

- (A) 10th December each year
- (B) 20th December each year
- (C) 1st December each year
- (D) 31st December each year

70. जर मेंदूचा मृत्यू झाला तर एक व्यक्ती अजूनही जीवंत स्थितीत राहतो कारण :

- (A) ऑटोप्लासिया स्वयंचलित प्रक्रिया कार्यान्वित करते
- (B) न्युरोप्लासिया स्वायत्त प्रक्रिया कार्यान्वित करते
- (C) स्वायत्त प्रक्रिया मेंदूद्वारे शासित होतात
- (D) स्वायत्त प्रक्रिया कॉर्टेक्सद्वारे नियंत्रित केली जातात

71. दोन प्रौढांमधील सामाजिकरित्या मान्यताप्राप्त, स्थिर आणि कायमस्वरूपी संघटना जे त्यांच्या अधिकार आणि दायित्वाचा सार्वजनिकरित्या स्वीकार करते आणि नातेवाईकांच्या गटांमधील नवीन गट तयार करते हा प्रकार म्हणजे :

- (A) विस्तारित कुटुंब
- (B) विवाह
- (C) राहते निवास
- (D) कुटुंब

72. मानवी हक्क दिवस कधी साजरा करतो ?

- (A) 10 डिसेंबर प्रत्येक वर्षी
- (B) 20 डिसेंबर प्रत्येक वर्षी
- (C) 1st डिसेंबर प्रत्येक वर्षी
- (D) 31st डिसेंबर प्रत्येक वर्षी

73. The objective of formal education is :

- (A) Enhance personal and social development
- (B) Experience emotional reward
- (C) Satisfy the passion for learning
- (D) Get a degree or certificate

74. Non-formal learning :

- (A) Provided by an institution
- (B) Has clearly defined objectives
- (C) Leads to a degree
- (D) Learning takes place from daily life activities

75. Which does not come under Community Development ?

- (A) State level
- (B) Country level
- (C) District level
- (D) Village level

76. Edgar Dale is recognized with :

- (A) Demonstration
- (B) Cone of experience
- (C) Exhibition
- (D) Contrived experiences

73. औपचारिक शिक्षणाचे उद्दिष्टे आहे :

- (A) वैयक्तिक आणि सामाजिक विकासात वाढ
- (B) भावनिक अनुभव वाढविणे
- (C) शिक्षणासाठी उत्कट इच्छा पूर्ण करणे
- (D) पदवी किंवा प्रमाणपत्र मिळविणे

74. अनौपचारिक शिक्षण म्हणजे :

- (A) संस्थेद्वारे प्रदान
- (B) स्पष्टपणे उद्दिष्टे साध्य करणे
- (C) पदवी पूर्ण करणे
- (D) दैनंदिन कृतीतून शिक्षण मिळविणे

75. खालीलपैकी काय समुदाय विकासामध्ये येत नाही ?

- (A) राज्य पातळी
- (B) देश पातळी
- (C) जिल्हा पातळी
- (D) गाव पातळी

76. एडगर डेलला यासाठी ओळखले जाते.

- (A) सादरीकरण
- (B) अनुभव शंखाकृती
- (C) प्रदर्शनी
- (D) कॉन्ट्रॉव्हिड अनुभव

77. Literacy is the ability to :

- (A) Deliver an effective presentation
- (B) Participate in trade and commerce
- (C) Understand a given form of communication
- (D) Read and write effectively

78. The last step in teaching-learning process is :

- (A) Desire
- (B) Satisfaction
- (C) Action
- (D) Conviction

79. Foundation stones of an extension programmes are :

- (A) Problems
- (B) Facts
- (C) Solutions
- (D) Objectives

80. Which one is not the component of curriculum ?

- (A) Design
- (B) Contents
- (C) Objectives
- (D) Evaluation

77. साक्षरतेमुळे ही क्षमता येते :

- (A) परिणामकारक सादरीकरण सादर करणे
- (B) व्यापारात आणि वाणिज्य घडामोडीत सहभागी होणे
- (C) संपर्क समजून घेण्यासाठी
- (D) प्रभावीपणे लिहिण्यासाठी आणि वाचण्यासाठी

78. शिकणे-शिकविण्याच्या प्रक्रियेतील शेवटची पायरी म्हणजे आहे.

- (A) तीव्र इच्छा
- (B) समाधान
- (C) कृती
- (D) निश्चित मत

79. विस्तार कार्यक्रमांचा हा पाया आहे.

- (A) समस्या
- (B) तथ्य
- (C) उपाय
- (D) उद्देश्य

80. अभ्यासक्रमाचा यातून कोणता घटक नाही ?

- (A) रचना
- (B) पाठ्यक्रम
- (C) उद्दिष्टे
- (D) मूल्यमापन

81. Organization development does not include : (A) Change management (B) Team building (C) Quality of work life (D) Centralized management 82. Indian Broadcasting services is called as : (A) Big FM (B) Club FM (C) Vividh Bharti (D) AIR 83. Poster is : (A) Non-projected visual aid (B) Projected visual aid (C) Audio-Visual Aid (D) Audio Aid 84. Which of the following is <i>not</i> a form of folk Drama ? (A) Tamasha (B) Bhavai (C) Nautanki (D) Melodrama 85. The major concern of curriculum is : (A) Bring a change in the behaviour of individual (B) Preparation for job (C) Learn different methods of communication (D) Develop materials of study	81. संस्थेच्या विकासामध्ये हे समाविष्ट नाही : (A) व्यवस्थापन बदल (B) संघटन बांधणी (C) कामाची टिकाऊ गुणवत्ता (D) केंद्रिकृत व्यवस्थापन 82. भारतीय प्रसारण सेवेला असे म्हणतात. (A) बिग एफ.एम. (B) क्लब एफ.एम. (C) विविध भारती (D) ए.आय.आर. 83. भित्तीपत्रिका आहे. (A) अप्रक्षेपित दृक् साधन (B) प्रक्षेपित दृक् साधन (C) दृक्श्राव्य साधन (D) श्राव्य साधन 84. खालीलपैकी कोणता लोकनाट्याचा प्रकार नाही ? (A) तमाशा (B) भवई (C) नौटंकी (D) भावनात्मक नाटक 85. अभ्यासक्रमांशी मुख्यतः हे संबंधित आहे : (A) व्यक्तीच्या वर्तनात बदल करणे (B) नोकरीसाठी तयारी करणे (C) संपर्काच्या विविध पद्धती शिकणे (D) अभ्यासासाठी साहित्य तयार करणे

86. The process of communication is complete when : (A) The sender transmits the message (B) The receiver has understood the message (C) The message is received by the channel (D) The message is appropriately treated by channel 87. The major objective of a community radio station is : (A) Infotainment (B) Entertainment (C) Economic profit (D) Social inclusion 88. The first Indian satellite for serving the educational sector is known as : (A) SATEDU (B) INSAT-B (C) EDU SAT (D) INSAT-C 89. The intermediate tier of the Panchayati Raj system is called as : (A) Panchayat Samiti (B) Gram Sabha (C) Autonomous body (D) Statutory body	86. संप्रेषणांची प्रक्रिया पूर्ण होते जेव्हा : (A) प्रेषक संदेश प्रसारित करतो (B) प्राप्तकर्त्यास संदेश समजल्यावर (C) संदेश चॅनेलला प्राप्त झाल्यावर (D) संदेश योग्यरित्या चॅनेलद्वारे बदल केल्यावर 87. समुदाय रेडीओ स्टेशनचा मुख्य उद्देश्य हे आहे : (A) माहितीपत्रक (B) मनोरंजन (C) आर्थिक फायदा (D) सामाजिक समावेश 88. शैक्षणिक क्षेत्रास सेवा देणारा पहिला भारतीय उपग्रह म्हणून हे ओळखले जाते : (A) सॅटइडू (B) इन्सॅट-बी (C) इडू सॅट (D) इन्सॅट-सी 89. पंचायत राज प्रणालीमध्ये मध्यवर्ती स्तर म्हणून हे ओळखले जाते. (A) पंचायत समिती (B) ग्रामसभा (C) स्वायत्त संस्था (D) वैधानिक संस्था

90. Panchayats are given constitution status by :
- (A) 72 Amendment
(B) 73 Amendment
(C) 74 Amendment
(D) 75 Amendment
91. is commonly used in the context of analysis of variance (ANOVA).
- (A) F-test
(B) Z-test
(C) Chi-square test
(D) *t*-test
92. is a form of qualitative research.
- (A) Structured
(B) Experimental
(C) Applied
(D) Case study
93. Type-I error in research occurs when :
- (A) Null hypothesis is rejected even if it is true
(B) Null hypothesis is accepted even if it is false
(C) Alternative hypothesis is rejected
(D) Both the null and alternative hypothesis are rejected

90. पंचायतीना याद्वारे संविधानात्मक दर्जा दिला गेला.
- (A) 72वी घटनादुरुस्ती
(B) 73वी घटनादुरुस्ती
(C) 74वी घटनादुरुस्ती
(D) 75वी घटनादुरुस्ती
91. हे भिन्नतेचे विश्लेषण संदर्भाने (अॅनोव्हा) नियमितपणे वापरली जाते.
- (A) एफ-चाचणी
(B) झेड-चाचणी
(C) काय-स्क्वेअर चाचणी
(D) टी-चाचणी
92. हा प्रकार गुणात्मक संशोधनाचा होय.
- (A) संरचित
(B) क्रियात्मक
(C) अप्लाईड
(D) केस स्टडी
93. संशोधनामध्ये टाईप-I एरर आढळते जेव्हा :
- (A) नल सिद्धांतामध्ये सत्यता असतानाही ते नाकारले जाते
(B) नल सिद्धांत चुकीचा असतानाही ते स्वीकारले जाते
(C) पर्यायी सिद्धांत नाकारले जाते
(D) नल आणि पर्यायी असे दोन्ही सिद्धांत नाकारले जातात

94. From statistical point of view which measurement scale is of lowest level scale ? (A) Ratio scale (B) Ordinal scale (C) Nominal scale (D) Internal scale	94. सांख्यिकीशास्त्राच्या दृष्टिकोनातून खालीलपैकी कोणती मोजमाप पट्टी सर्वात कमी पातळीची मापन पट्टी आहे ? (A) रेशिओ स्केल (B) ऑर्डिनल स्केल (C) नॉमिनल स्केल (D) इन्टरनल स्केल
95. A test of statistical significance indicates how confident the researcher is about : (A) the inter coder reliability of their structured interview schedule (B) Passing the driving test (C) Understanding the differences between bi-variate and multi-variate analysis (D) Generalizing their finding from the sample to the population	95. सांख्यिकीय महत्त्वाची टेस्ट म्हणजे संशोधक किती आत्मविश्वास बाळगतो ते दर्शविते : (A) त्यांच्या स्ट्रक्चर्ड मुलाखती शेड्युलच्या आंतरकोडवर विश्वसनीयता (B) पासिंग द ड्राइव्हिंग टेस्ट (C) बायव्हरएंट आणि मल्टी व्हरएंट अॅनलेसिसमधील फरक दर्शविते (D) नमुनापासून त्यांच्या नमुना समस्या शोधण्यासाठी सामान्य
96. In group interview there are : (A) one interviewer and one interviewee (B) more than one interviewer and one interviewee (C) one interviewer and more than one interviewee (D) more than one interviewer and more than one interviewee	96. जिथे गट मुलाखत आहे तेथे : (A) एक मुलाखत घेणारा आणि मुलाखत देणारा (B) एकापेक्षा जास्त मुलाखत घेणारे आणि एक मुलाखत देणारे (C) एक मुलाखत घेणारा आणि एकापेक्षा जास्त मुलाखत देणारे (D) एकापेक्षा जास्त मुलाखत घेणारे आणि एकापेक्षा जास्त मुलाखत देणारे

97. Individuals engaged in conducting action research are : (A) Proving a hypothesis (B) Publishing a result (C) Improvement in existing conditions (D) Evaluating the performance of others	97. कृतिसंशोधनात गुंतलेल्या व्यक्ती हे करतात. (A) परिकल्पना सिद्ध करणे (B) परिणाम प्रकाशित करणे (C) विद्यमान परिस्थितीत सुधारणा करणे (D) इतरांच्या कार्याचे मूल्यमापन
98. Cross cultural studies are example of : (A) Case study design (B) Comparative design (C) Experimental design (D) Longitudinal design	98. क्रॉस कल्चरल (सांस्कृतिक) अभ्यासाचे उदाहरण हे आहे. (A) केस स्टडी डिझाइन (B) कम्पॅरिटिव्ह डिझाइन (तुलनात्मक रचना) (C) एक्सपेरिमेंटल डिझाइन (प्रायोगिक रचना) (D) लाँग्गीट्युडनल डिझाइन
99. This type of study does not provide any intervention : (A) Randomised control trials (B) Observational study (C) Case control study (D) Cohort study	99. खालीलपैकी कोणत्या प्रकारचा अभ्यास कोणतेही इंटरव्हेंशन देत नाही ? (A) रॅण्डमाईज्ड कंट्रोल ट्रायल (B) ऑब्झर्वेशनल स्टडी (C) केस कंट्रोल स्टडी (D) कोहोर्ट स्टडी
100. Mean, Median and Mode are : (A) Measures of deviation (B) Ways of sampling (C) Measures of association (D) Measures of central tendency	100. मीन, मिडीयन आणि मोड हे : (A) डिव्हिएशनचे मापक आहे (B) नमुना पद्धतीचे मार्ग आहेत (C) संबंध प्रस्थापित करण्याचे मापक (D) सेंट्रल टेंडन्सीचे मापक

MAR - 17223/II—A

ROUGH WORK